

Τέχνες & γράμματα BIBΛΙΟ

Η ζωή και η κοινωνική «βιτρίνα» της

Η αγάπη του Αντώνη, ενός Έλληνα συγγραφέα, για τον πρόσφυγα Αβίρ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
Ελσίνκι
εκδ. Πατάκη, 2024, σελ. 240

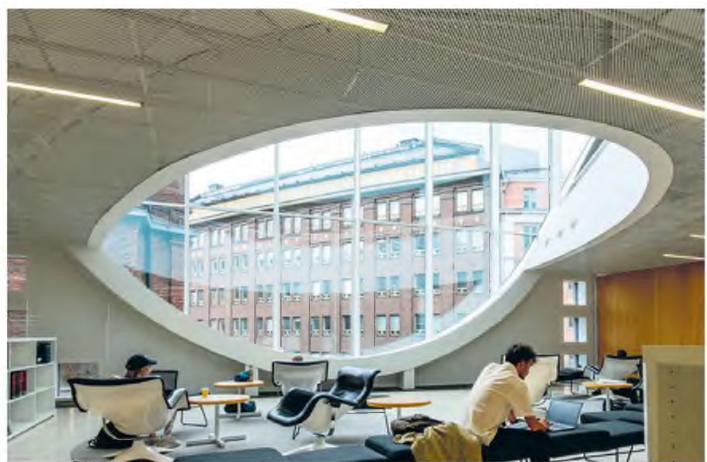
Της ΤΕΣΣΥ ΜΠΑΪΛΑ

«Για την αγάπη και τα γραπτά σου δεν πρέπει να μετανιώσεις ποτέ». Αυτή η μικρή φράση θα μπορούσε να είναι ο τίτλος του νέου μυθιστορήματος του Θεόδωρου Γρηγοριάδη που πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη, καθώς η αγάπη αποτελεί την πυρηνική ουσία της ιστορίας που πραγματεύεται ο συγγραφέας. Μια αγάπη ομοερωτική, τυλιγμένη την αθωότητα της ερωτικής πλύσης, ανάμεσα στον Αντώνη, έναν Έλληνα συγγραφέα, και στον Αβίρ, τον πρόσφυγα που προσπαθεί να βρει ένα δρόμο στη ζωή, αλλάζοντας πόλεις, πατρίδες, προτιμήσεις, αλλάζοντας εαυτό.

Αυτά σε ένα πρώτο επίπεδο, επειδή ο Γρηγοριάδης δεν στέκεται μόνο στη σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα σε δύο ανθρώπους, αλλά περιγράφει με μια απίστευτη ευκολία όλη την ανθρωπογεωγραφία μιας εποχής τόσο στην Ελλάδα, με την οικονομι-

κή κρίση να ρυθμίζει εκ νέου τα δεδομένα, όσο και στη Μέση Ανατολή του εμφυλίου πολέμου και της προσφυγικής αναζήτησης. Την Ελλάδα της κοινωνικής ευαισθησίας «που συντηρείται από τα παθήματα των αληθινών μαρτύρων», αλλά και τη Μέση Ανατολή των πολιτικών σκοπιμοτήτων. Ανάμεσα σε αυτά ο Γρηγοριάδης παραθέτει τον ανθρώπινο παράγοντα. Τον άνθρωπο ως ταξιδευτή, περιηγητή, αναζητητή μιας καλύτερης μοίρας. Τον άνθρωπο που, περνώντας δύσβατα μονοπάτια, αναζητάει ένα καταφύγιο, για να σωθεί από την αδιαλλαξία αυτού του κόσμου.

Ο Γρηγοριάδης κάνει και κάτι ακόμα. Παρουσιάζει με εξαιρετική τρυφερότητα αυτόν τον κόσμο, ακόμα και όταν μιλάει για τα μεγαλύτερα δεινά του. Γράφει ένα μυθιστόρημα για τη διαφορετικότητα και τη φιλετική ταυτότητα, την αγάπη αλλά και τη συντροφικότητα, τη συνοδοιπορία και το τέλος της, και αυτό το κάνει με έναν ήπιο και ζεστό τρόπο, ακόμα και όταν αναφέρεται σε σκληρές αλήθειες που σημαδεύουν τους ανθρώπους. Περιγράφει

Το Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι. Ο ήρωας από το βιβλίο κατάφερε να φθάσει και να στεριώσει στη φιλιανδική πρωτεύουσα. Ομως η αγάπη του έμεινε πίσω, κάπου στα μιά του δρόμου.

«Ό,τι γράφτηκε στο χαρτί ξεγράφτηκε απ' τη ζωή, παίρνοντας μαζί του την αλήθεια».

μια εποχή κατά την οποία σύνορα αλλάζουν, πατρίδες χάνονται, διακρατικές σχέσεις καταλύονται, οικογένειες χωρίζονται, κοινωνικές και προσωπικές σχέσεις παίρνουν άλλες διαστάσεις. Αλλά ενώ γράφει για όλα αυτά τα τόσο σημαντικά ο Γρηγοριάδης, χρησιμοποιώντας μια εκλεπτυσμένη γλωσσική αισθητική, δεν «φωνάζει» με το γραπτό του, επισημαίνει τις νέες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες με χαμηλή αλλά στεντόρεια φωνή και αυτό κάνει ακόμα πιο ενδιαφέρουσα την αφήγησή του. Μέσα από τον Αντώνη ανοί-

γει με τόλμη τη δική του ψυχή και αφήνει να αποκαλυφθούν οι υπαρξιακές αγωνίες του αλλά και οι αγωνίες της γραφής, αφού «ό,τι γράφτηκε στο χαρτί ξεγράφτηκε απ' τη ζωή, παίρνοντας μαζί του την αλήθεια», καθώς υπογράφει ένα βιβλίο βαθιά υπαρξιακό, κοινωνικό αλλά ταυτόχρονα και πολιτικό. Ένα μυθιστόρημα που εξετάζει, χωρίς να κρίνει, επικρατούσες νοοτροπίες και εστιάζει στις πιο λεπταίσθητες ψυχολογικές διακυμάνσεις των ανθρώπων που, ανεξαρτήτως φύλου, το μόνο που αναζητούν είναι η αγάπη. Ο, τι δηλαδή συγκροτεί την υπαρξιακή ανάγκη του ανθρώπου για επιβίωση.

Γάμος και άσυλο
Σημαντική είναι και η αρχιτεκτονική δομή της ιστορίας του βιβλίου. Εκκινώντας, η αφήγησι-

βρίσκει την πενταμελή οικογένεια του Αβίρ, του Ιρακινού πρόσφυγα, στο Ελσίνκι, όπου ετοιμάζεται να φιλοξενήσει τον Αντώνη, τον συγγραφέα και φίλο του Αβίρ από την Ελλάδα. Η σύζυγος του Αβίρ, η Εβίβ, είναι απασχολημένη με την υποδοχή του Αντώνη, τα παιδιά ανυπομονούν να δουν τον θείο ή αλλιώς μάμο Αντώνη. Χωρισμένο σε ολιγοσέλιδα κεφάλαια, το μυθιστόρημα σύντομα μας μεταφέρει χρονικά στο 2009, όταν ο Αβίρ προσπαθεί να πετύχει άσυλο στη νέα πατρίδα μέσα από έναν εικονικό γάμο, αλλά και αργότερα στην πατρίδα του, με τις αγωνίες της οικογένειάς του γι' αυτόν να διαγράφουν τις απαιτήσεις της. Έτσι αρχίζει ένα παιχνίδι με τον χρόνο, καθώς η αφήγησή του θα εναλλάσσεται χρονικά και θα περνά από το 2011 στο 2019, για να φτάσουμε στο 2023, όπου

Ένα καλογραμμένο μυθιστόρημα για την αγάπη, τη διαφορετικότητα, την ανθρωπιά.

τε και τελειώνει, με το τέλος της επικοινωνίας του Αντώνη με τον Αβίρ. Ένα παιχνίδι με τη ζωή, τη βιωμένη πραγματικότητα και την κοινωνική «βιτρίνα» της.

Σε όλη αυτή τη διαδρομή ακολουθούμε τον Αβίρ στη μεγάλη περιπέτεια της ζωής να προσπαθεί να βρει ένα μέλλον σε έναν κόσμο που αλλάζει δραματικά. Η σχέση του με τον Αντώνη, τον άνθρωπο που τον βοήθησε και έζησε μαζί του για τρία χρόνια μετά τον ερχομό του στην Αθήνα, στιγματίζει τον Αντώνη, που κατακλύζεται από συναισθήματα, με κυρίαρχο όχι πλέον το ερωτικό πάθος αλλά την ανάγκη να πετύχει στη νέα του ζωή ο Αβίρ, αποτέλεσμα της βαθιάς και άδολης αγάπης του γι' αυτόν. Σημαντικοί είναι και οι διάλογοι ανάμεσα σε Αντώνη και Αβίρ, μέσω Διαδικτύου, όπου μπορεί εκεί ο αναγνώστης να κατανοήσει καλύτερα τη σχέση των δύο ανθρώπων αλλά και τα συναισθήματά τους. Ένα καλογραμμένο, μεταμορφωμένο θα εναλλάσσεται χρονικά και θα περνά από το 2011 στο 2019, για να φτάσουμε στο 2023, όπου